БРОЈ 50. ЦЕТИЊЕ, сриједа 29. јула 1915. год. ГОДИНА VIII.

ЦИЈЕНА:
за Црну Гору на годину 10 перп., на по год. 5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 пара
за Стране Земље број 20 пара

лист излази
УТОРНИКОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:
„Viesnik“ Cettigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

ЦЕНТРАЛНА Н. БИБЛИОТЕКА ЦЕТИЊЕ

Врховна Команда саопштава:

У току 27. јула вођена је јача артиљеријска и пјешадијска борба код Горажде и Гацка са успјехом по нас.

Непријатељ је у току 28. јула отварао артиљеријску ватру из форова которских противу наших батерија код Његуша, али без икаквог успјеха.

Један непријатељски аероплан летио је над Грбљем у циљу извиђања.

Петроград, 27. јула. *Њемачки Цар понудио је ове недјеље, преко Краља Данске, Русији мир.* — Радиограм.

Чланак лондонског „Тајмса“

— Уговор мира у Букурешту потписан под покровитељством Њемачке. —

Лондон, 24. јула. „Тајмс“ у свом уводном чланку говори о несрећном утицају Њемачке на Балкану и помиње ову дјелатност Њемачке у Мађедонији још од почетка овога вијека, а нарочито њен рад у 1911. г.

У том чланку повлачи се паралела и утврђује рад њемачких официра против Грка, као и против Јермена у Малој Азији. Уговор мира у Букурешту био је потписан под покровитељством Њемачке.

За вријеме од године дана овог европског рата, Њемачка је веома живо радила и несрећно утицала, покушавајући да заслијепи балканске народе, да не виде у чему је њихов прави интерес. Док је Србија храбро бранила балканску ствар, њемачки утицај учинио је, те је Грчка пропустила да се користи најповољнијом приликом. Као што је рекао Венизелос, таква прилика можда се више никада неће појавити. Аустро-њемачки агенти подстрекли су Арбанасе да нападну Србију са запада, а натјерали су и бугарске комите да упадну у источну Србију. Таквим махинацијама Њемачка се борила да спријечи Румунију да оствари своје народносно уједињење, користећи се у исто вријеме у свакој прилици и династичним породичним везама, као и личним интересима балканских владаоца. Међутим од увијек је намјера Њемачке била јасна т. ј. да спријечи мирно развијање на Балкану и да се балканске земље држе раздвојене и завађене, како би се она користила њиховим размирицама, те да завлада југоисточном Европом, па чак и даље.

Енглеска, као и три остале савезничке велике силе, жељела је напротив у своме интересу, као у интересу хуманости и напретка, да на Балкану влада благостање. Можда је дипломатија ових држава у свом раду често била уздржљива и недовољно плодна, али који је тај савјестан балкански државник који је икада могао посумњати у чисте политичке намјере Енглеске, Француске и Русије?

Извјесни румунски и бугарски државници нијесу се устезали да изјаве још у почетку садањег рата на којој је страни стварни интерес балканских народа, говорећи да ће Бугарска и њени сусједи имати и сувише интереса да Четворни Споразум побиједи, те да не треба ни часа да часе, већ да дигну сву своју уједињену снагу против Њемачке, Аустрије и Турске. Ти државници су имали право, јер балканске земље, кад би свака од њих била усамљена, не би могле добити, ни кад би биле уједињене, — ни десети дио онога што би добиле кад би Четворни Споразум однио побједу. Уређење балканских питања не може се извести, док постоји данашња хабсбуршка династија. Ако Бугари желе, као што и имају потпуно право да задобију етнографске границе, исто онако као што и Србија има право да оствари своје наде те да се уједини са својим југословенским синовима, — као што и Румунија има право да ослободи Румуне у Аустро-Угарској, — онда би балкански народи имали поћи само једним путем. Њихови животни интереси наређују им да се приближе силама које су предузеле да одбију њемачке нападе. — Рајтерова Агенција.

ТЕЛЕГРАМИ

Ниш, 23. јула. Неки листови јављали су да ће се српски Насљедник премјестити стално у Ниш и да ће у Крагујевац ићи само с времена на вријеме кад се за то укаже потреба. Ова вијест је измишљена, јер за такав премјештај нема ни потребе ни разлога.

Ниш, 27. јула. Нишки Пресбиро јавља: — Софијски лист „Дума“ у бр. 23. од 24. о. мј. има чланак под насловом „Српски Пријестолонасљедник против бугарског краља“, у коме се саопштава тобожњи разговор Пријестолонасљедника Александра са г. Николом Брешко-Брешковским. У томе разговору се наводи између осталог да је тобоже српски Пријестолонасљедник рекао за бугарског краља да је мађарски чифлукција и бивши аустријски поручник. „Дума“ још придаје де је тај разговор који је изишао у „Биржевија Вједомости“ вођен још у мају мјесецу 1914. г., али га поменути руски лист није тада публиковао да не би кварио добре сусједне односе између Србије и Аустро-Угарске. Овлаштени смо изјавити да је цио тај разговор, штампан у „Биржевија Вједомости“ 14. о. мј., прештампан у софијској „Думи“ од 24. о. мј. апсолутно неистинит.

Петроград, 19. јула. Приликом годишњице рата, Цар у дневној наредби трупама војске и флоте каже: „И ако, поред свих напора који су прекрили наше заставе новом славом, непријатељ још није сломљен, не треба да губе храброст пред новим жртвама и потребним искушењима да поврате Русији мiран живот. Бог је послао на нашу отаџбину тешка искушења, али сваки пут је земља из њих излазила са новом снагом и новом моћи“. Затим изражава своју непоколебиву вјеру и тврду наду у срећан исход борбе и моли Бога да благослови руску силу и Русију.

Лондон, 20. јула. У говору, одржаном прије одлагања парламента, г. Аскит је дао кратак преглед садашње ситуације у ријечима које одају поуздани оптимизам. Он је изложио преглед владине финансијске политике, из којега излази да су владе Канаде, Аустралије и Индије готове да емитују колонијске зајмове, дакле да саме себе снабдијевају новцем на широј основици него раније. Енглеска нема више потребе да издаје злато, што ће повољно утицати на курсове у Лондону.

Петроград, 20. јула. Главни Штаб Главнокомандајућег саопштава:

У рејону Ивангородског прелаза, у вече 19 јула, послије упорне борбе, наше трупе на лијевој обали Висле повукле су се на збијеније положаје,

Између Висле и Буга настављају се огорчене борбе.

У правцу Љубачева, на фронту од Маркушева до Бистрице, као и на обје обале Вепржа, у рејону Тровники—Влодава одбили смо све непријатељске нападаје.

На лијевом сектору Буга, наше трупе су заузеле нови фронт сјеверније од Холма, без икакве запреке од стране непријатеља.

На другим секторима читавог нашег фронта није било никаквог значајнијег боја.

Петроград, 20. јула. На Црном Мору, наши торпиљери у угљарском рејону запалили су магазине са угљеном и уништили 10 једрењача натоварених са угљеном.

На анадолским обалама, наши торпиљери уништили су више од 2000 једрењача које су прегониле угљен и муницију, као и 3 градионице гдје се праве овакви бродови. Ратна муниција која се налазила на неким овим бродовима, заплијењена је.

Лондон, 21. јула. Руски амбасадор изјавио је да је овлаштен казати да је Цар одушевљен дубоким осјећањем солидарности између Русије и Енглеске и да прати с најтоплијом симпатијом растење увјерења у добру вољу између руског и енглеског народа, — у чему види јемство не само за потпуну побједу него и за утврђење сталног пријатељства међу њима.

Амбасадор констатује истовјетност назора Русије и Енглеске, да се мир може закључити само под условима које буду диктирали савезници. Мјеродавни фактори воде само рачуна о војним могућностима. Њемачки успјеси у Пољској нимало не колебају ни ријешеност Русије, што ће убрзо и непријатељ осјетити.

Амбасадорова изјава овдје чини дубок утисак.

Петроград, 21. јула. Главни Штаб Главнокомандујућег саопштава:

Наши хидроавиони напали су код Виндаве њемачки стражарски брод и приморали га да се насуче на обалу. Иза тога хидровиони напали су и натјерали један непријатељски цепелин и два хидроавиона од којих је један оборен.

У правцу Риге, наше трупе су се повукле преко ријеке Еканлита, код Помевега. 19 и 20 јула вођене су огорчене борбе.

На наравском фронту, непријатељ је изводио поновне нападе на ушћу Шкве гдје наши шанчеви прелазе из руке у руку и гдје се борба води бомбом и бајонетом.

Огорчена борба још увијек траје на лијевој обали Нарева у сјевероисточном рејону сектора Забенин—Бронецно гдје непријатељ плаћа сваки корак огромним губитцима и напорима.

На доњем току Нарева и на лијевој обали Висле било је 20 јула само препуцавања. Непријатељске снаге које су прешле Вислу послије крајње огорчене борбе у вече 19. јула, заузеле су велике шуме сјеверно од Мацијовица и напредовале на знатнијем простору.

Између Висле и Буга, непријатељ је нападао у рејону варошице Куров и сјеверно од Лублина гдје је био одбијен с великим губитцима као и на обје обале. Код насипа Травники—Владова непријатељ је успио да мало напредује на доњем току ријеке Ивице.

На Бугу Златној, Липи и Дњестру без промјене.

Између Дњестра и Буга одбили смо мали непријатељски нападај.

Петроград, 21. јула. На Црном Мору, наши торпиљери обишли су читаву анадолску обалу и уништили више од 450 једрењача, 4 поморске градионице. Послуга бродова заплијењених на мору, заробљен је.

Лондон, 21. јула. Британски Адмиралитет јавља да је један енглески подморски брод потопио 13 јула један њемачки контраторпиљер код њемачке обале.

Христијанија, 23. јула. Њемачка влада је признала да је један подморски брод торпедовао норвешки пароброд „Минерву“, јер је због несрећног стицаја прилика мислио да је то какав енглески пароброд. Њемачка влада је изјавила највеће жаљење и да је готова да накнади штету.

Лондон, 23. јула. Поводом годишњице од објаве рата, одржана су свечана молебствија по свим црквама у енглеској. На многобројним одушевљеним митинзима завјештавало се за истрајност у борби све докле се не осигура побједа слободи и правди.

На великом митингу у опери, министар флоте казао је; „Јунаштво Србије остаће записано у историји као готово јединствен примјер о томе што један мали народ може да учини у отпору према надмоћнијој сили.“ Тај говор је маса свијета поздравила бурним усклицима.

Петроград, 23. јула. Главни Штаб Главнокомандујућег саопштава:

У правцу Риге, непријатељ послије борба на ријеци Мисити 22. јула повукао се у највећој журби према ријеци Дету, оставивши у шанчевима много фишека и муниције.

У рејону источно од Потјевега борбе се настављају и Нијемци су успјели да помало напредују.

На наревском фронту, Нијемци су нападали у правцима Ломже, а на фронту Остроленка-Рожан прешли су у офанзиву са знатним снагама на путевима према Острову.

22 јула водила се борба с крајњим огорчењем у сектору ријеке Оже. Наше трупе прешле су у енергичне противнападе на непријатеља који је био прешао ову ријеку на више тачака.

Западно од Варшаве, јужније од насипа Блонска одбили смо са успјехом 22 јула њемачке нападе. Непријатељ, претрпјевши огромне губитке, био је дошао до наших ограда од бодљикавих жица, али је овдје био заустављен нашом ватром.

На десној обали Висле: код Мацејовице ситуација је у суштини без промјене.

У рејону Ивангорода, наше трупе немајући да одбијају непријатеља, прешле су на десну обалу Висле, бацивши у ваздух мостове иза себе.

Између Висле и Буга, касно у вече 22. јула, наше трупе су одбациле Нијемце са огромним губитцима по њих.

На многобројним тачкама фронта, ови локални успјеси омогућили су нашим трупама да заузму исте ноћи, без запреке, нови згоднији фронт на десној обали Буга у правцу Владимир Волински—Ковел. На горњем Бугу, Златној Липи и Дњестру без промјене.

Петроград, 23. јула. На Црном Мору, наши торпиљери препуцавали су се са батеријама на Ереглу и потопили 37 једрењача, уништивши једну поморску градионицу.

Париз, 23. јула. На западном фронту није се десило ништа значајније.

Париз, 24. јула. Јутрошња штампа одушевљено попраћа посланицу Предсједника Републике, као и говоре предсједника оба Дома. Алфред Капи пишу у „Фигару“: „Послије дивног говора г. Поенкареа приликом свечаности Руже од Лила и његове посланице Парламенту, теорија владе и читаве Француске о условима мира одређена је: једини мир који ће Француска примити, поред свих сугестија ма од које стране, биће онај мир који ће, пошто ће реконституисати отаџбину, успјешно штитити од сваког офансивног повратка германских амбиција. О томе нема више сумње.

Париз, 24. јула. Поводом њемачких поступака према Румунији, телеграфишу из Букурешта да је универзитетски савјет наредио исљеђење против великог броја ђака који су примали помоћ од аустро-њемачких агената да раде на пропаганди у корист централних сила. Ректор универзитета, Г. Јонеско, саопштио је својим колегама исход ислеђења које је доказало потпуну кривицу оптужених. Савјет ће брзо донијети своје рјешење.

Лондон, 24. јула. Објављена је финансијска статистика ратова Наполеоновог времена. При крају тих ратова, дуг енглеске владе достигао је суму од 900 милиона фунти стерлинга, а народни приход је износио 250 до 300 милиона фунти стерлинга као највећи годишњи приход т. ј. дуг британске владе био је више него три пута већи од годишњег прихода. Народни приход 1914. године износио је 2 милијарде и 400 милиона фунти стерлинга. На случај да дуг енглеске владе крајем садањег рата достигне чак и суму од три милијарде фунти стерлинга, та сума ће износити нешто више од садашњег приноса. — К. С. П.

Париз, 24. јула. Улазак Нијемаца у Варшаву који су француски листови предвидјели прије више недјеља, није изазвао изненађење. Војнички критичари подсјећају на оно што су већ писали у више махова т. ј. да узимање у посјед једне вароши коју је противник евакуисао, а да у њој не остави ниједан топ и ниједног човјека и одржавши своје војске нетакнуте, — само значи привидан успјех и не показује ништа чим би се непријатељ могао војнички поносити.

Руске војне власти — пише L' Echo de Paris — предузеле су све потребне мјере да аустро-њемачке војске у својим офанзивним операцијама не узмогну постићи никакве користи у заузимању вароши и евакуисаних положаја.

Наши савезници су тако удесили да Нијемци налазе пред собом сва саобраћајна средства до темеља уништена, као и пуста поља“.

Швајцарски војни критичари пишу да је Велики Књаз Николај повлачењем својих трупа спријечио обухват руске војске и тако задржао за себе сву могућност озбиљне офансиве.

Париз, 24. јула. Њемачке вијести јављају да су Аустро-Нијемци заузели Варшаву и Ивангород.

Петроград, 24. јула. Руси су се повукли од Блониа према Варшави.

Непрестани непријатељски напади у правцу Ломжа и на наревском фронту одбијени су.

У сектору Остроленке Руси су се повукли на нови фронт.

У Црном Мору руски торпиљери уништили су у један душак 450 турских једрењача.

Париз, 24. јула. Приликом годишњице рата, предсједник Републике упутио је у оба Дома посланицу у којој каже:

„У заносу своје гордости, Њемачка је уобразила да је Француска лакомислена, подложна утисцима, превртљива, неспособна да истраје и да издржи напор. Народ и војска поћи ће ову клевету са стварношћу своје мирне снаге и неће се дати помутити лажним вијестима које

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

траже у мраку да поколебају слабе душе ни бучним протестацијама непријатељских прогласа, ни слатким и перфидним ријечима које сумњиви агенти дошаптавају неутралцима у наивним савјетима кукавичлука и празним покушајима деморализације. Никога у Француској ово не узрујава. Једини мир који може да прими Француска, то је онај мир који ће гарантовати сигурност Европи, који ће реконституисати растргану отаџбину, који ће подићи наше рушевине. Садање генерације Француске имају да предаду исправне рачуне потомству и оне неће ни оскврнити ни умањити залог који су наши преци предали на привремено чување. Француска хоће да побиједи и побиједиће".

Париз, 24. јула. На западном фронту, отпочела је борба у Вожима. На осталом фронту ништа ново.

Петроград, 24. јула. У току посљедња три дана, непријатељ је чинио огромне напоре да нас избаци из наревског сектора који се пружа од Остроленке до Ломже.

У рејону Едвабна, непријатељ наставља рововску борбу. У лагумским сукобима надмоћност је остала увијек на нашој страни.

На фронту Писа—Шква напала нас је једна читава непријатељска армија, примивши претходно појачања која су дошла из Француске, али ипак задали смо више неуспјеха Нијемцима у овом сектору, пошто је непријатељу требала читава недјеља дана да одбије од села Сервотска наш заштитнички пук, док је започела борба за власт прелаза преко Нарева код Новограда близу ушћа Шкве. Непријатељ захваљујући шибљацима успио је да пријеђе на нашу обалу, али ми смо успјешно спријечили да непријатељ не преведе своју артиљерију преко Нарева и бајонетским нападима уништили смо непријатељске дјелове који су имали да штите артиљерију. Ови неуспјеси приморали су непријатеља да одазове са овог сектора појачања која су дошла из Француске и да их упути за појачање рожанске групе која се брже кретала. Ова група, знатно појачана појачањима, била је сломљена код ријеке Оже. Тада је непријатељ промијенио правац својих напада и задржао се на фронту између Нарева и ријеке Оже, чинећи велике напоре да напредује у правцу сјевероисточно према позадини Остроленке.

У току дводневних бораба, непријатељ је у више махова јуришао са великим масама пјешадије на наше шанчеве, али за вријеме читавог овог периода, противник је претрпио велике губитке и напредовао је само двије врсте. 20. јула, за вријеме најогорченијег њемачког напада који смо одбили, видјело се како непријатељска коњица напада на одбијену пјешадију да је примора да нас поново нападне. Овдје су њемачки губитци били врло велики.

На јужном сектору такође је вођена борба код села Пошквита гдје је непријатељ концентрисао велике пјешадијске масе да прође кроз село, али је наша артиљерија угушила непријатељски напад у самоме зачетку, растјеравши непријатељске снаге на све стране у овом рејону. Наши губитци су овдје врло велики, али наше трупе жестоко се опиру непријатељској намјери да са наревске линије зададу дубок ударац стражњим дјеловима руске армије који спречавају у долини Вепржа Макензенову офанзиву.

Париз, 25. јула. Нијемци тврде да се настављају борбе у Вожима код Лингенкопфа.

Париз, 25. јула. Њемачки извјештаји кажу да су се Руси послије евакуације Варшаве повукли према Праги (варшавско предграђе), одакле бомбардују варош, — и да на јужном фронту војска генерала Макензена напредује сјеверно од Холма.

Париз, 25. јула. Депеше из свих земаља доказују да се војни критичари једнодушно слажу у признању да су се Руси повукли из Варшаве у највећем реду и да нијесу оставили у вароши ниједну ствар од војничке вриједности. Руси су учинили да Нијемци скупо плате своје напредовање великим губитцима и остали су господари услова под којима ће се повући и у масама изо Висле заузимају положај о којему Нијемци морају да воде рачуна.

Енглеске, италијанске и француске новине изражавају потпуно увјерење у савезничку побједу која се ослања на број и на вриједност савезничких војска, на вријеме и на богаство њихових извора.

Париз, 25. јула. Јављају из Амстердама да је геневал фон Бисинг, њемачки гувернер у Белгији, тражио да буде смијењен са свога положаја, пошто је незадовољан својим успјехом у Белгији.

Париз, 25. јула. Чланови Академије у тајној сједници изабрали су једногласно Краља Виктора Емануела за дописног члана Француске Академије.

Рим, 25. јула. „Corriere della Sera" пише да је један виши аустријски официр који је заробљен у битци на Красу, изјавио да Аустрија чини свој посљедњи напор и да не вјерује у њезину побједу.

Париз, 25. јула. Једне амстердамске новине пишу:

Нијемци су се показали у овом рату горе него што се очекивало; поступали су као варвари; судбина Данаца, Пољака и Алсашана постићи ће и Холандезе, ако Нијемци уђу у Холандију, то значи крај слободног индивидуалног развијања; национална независност и лична слобода изгубљене су.

Париз, 25. јула. Нијемци су нападали у Вожима без икаква успјеха.

Берлин, 25. јула. Њемачка коњица напредује у Курландији.

Воде се страшне борбе између Нарева и Буга.

Нијемци признају да Руси изводе храбре против нападе источно од Рожана

Код Ивангорода нема промјене.

Генерал Макензен није се опоравио од свог озбиљног неуспјеха сјеверо од Холма.

Њемачка коњица стигла је до Владимира.

Руси су прешли на нове положаје код Ковела.

Петроград, 25. јула. Руси су евакуисали Варшаву 23. јула у јутру, али су 22. одбили јаке њемачке нападаје јужно од Блоња и нанијели непријатељу огромне губитке.

У области Ивангорода, Руси су прешли на десну обалу Висле да баце у ваздух мостове, и 21. јула између Висле и Буга одбили су Нијемце, заузевши нов фронт на лијевој обали Буга.

Париз, 25. јула. Двије француске оклопњаче и двије лаке крстарице бомбардовале су 20. и 21. јула Сигаджик и Скаланова на анадолској обали, разоривши царинарнице и утврђења. Крстарице су порушиле село Спељавсиш које је служило за базу непријатељским подморским бродовима.

Париз, 26. јула. Поводом заузимања Варшаве, енглески, италијански, француски и више швајцарских листова одају поштовање вјештини са којом је извршено руско повлачење, послије ванредно огорчених и убиствених бојева, на нове линије, а да се непријатељу не остави неизбјеживи ратни плијен као кад се нагло повлачи. Плијен који је пао у руке Нијемцима, готово је никакав; сви предмети од вриједности односени су; музеји библиотеке, фабрике и трговачке куће испражњене су. Грађанско становништво напустило је варош 21 августа, онога дана кад су Нијемци напали Новобур Навогеоргијевск. Топови који су имали да заштите руско повлачење, учињени су неупотребљиви. Са војног гледишта, заузимање Варшаве нема важности, осим у колико је добитак у земљишту.

Лондон, 26. јула. Затегнугост између Италије и Турске заоштрава се сваког дана. Италија је тражила категорично извјесно разјашњење у Цариграду.

Лондон, 26. јули. Оповргава се вијест да ће Шведска напустити своју неутралност.

Из говора који је г. Сазанов држао у Думи, јасно се види да су шведско-руски односи врло пријатељски.

Амстердам, 26. јула. Јављају из Беча да је заузет Ивангород.

Париз, 26. јула. Берлинско саопштење каже да се бију велики бојеви сјеверно и јужно од Варшаве. Руске заштитнице стално нападају и приморавају Нијемце да остају у својим положајима.

Атина, 26. јула. *Примајући једно изасланство македонских делегата, г. Гунарис, предсједник министарског савјета изјавио је да Грчка никада неће пристати да уступи иједан педаљ терена Бугарској.*

Париз, 26. јула. Скупштина је одобрила да се за читаву Француску усвоји јединствени хљеб у којему ће бити 74% пшенице, а остатак јечма и ориза. На тај начин у Француској ће остати 500 милиона франака злата за годину дана.

Париз, 26. јула. Француске новине протестују што су Нијемци пробрали међу француским заробљеницима 5000 младића из најбољих друштвених кругова и смјестили их у засебан логор гдје живе као робијаши. Нијемци се тако свете што су француски војни судови осудили један незнатан број Нијемаца који су се огријешили о право. Њемачки поступак изазива гнушање и осуду.

Петроград, 27. јула. Нијемци нападају тврђаве Ковно и Осовец. Послије врло жестоке ватре иза које су бацили метке са загушљивим гасовима, Нијемци су јуришали на Осовец у петак и заузели утврђења код Сосне, али руска ватра у противнападу избацила је Нијемце из свих њихових положаја.

Врло жестоке борбе настављају се на Нареву гдје непријатељ помало напредује на путу за Остров.

Непријатељски напади у рејону Серотска одбијени су у четвртак послије борбе презимице.

Између Висле и Буга борба се наставља.

Париз, 27. јула. Јављају из Солуна да турски пуковник Хамди бей који станује у Солуну и који је бивши ађутант Абдул Хамида, спрема један одред из турских бјегунаца са којима ће се борити уз савезнике против Младотурака.

Париз, 27. јула. Према писању „Vorwaerts-"а, показују се знаци неслоге у странци њемачких националних либерала. Ова странка је увијек била подијељена на једну умјерену групу која је нагињала радикалима, и на другу конзервативну групу која је више симпатисала конзервативцима. Умјерена група у овоме часу изгледа да ће се одвојити од присталица мира са великим анексијама.

Париз, 27. јула. Социјалистички лист „Volksstimme" који излази у Наухајму тужи се што су социјалисти вођени везани пред суд, јер су дијелили штампане листове који су садржавали ресолуцију женског конгреса у Берну.

„Vorwaerts" пише овим поводом:

„Наши другови из Карлеруа који су чинили пропаганду за мир, не само што су везани и ухапшени него је у њиховим кућама ноћу извршена преметачина, а они су били смјештени у засебне ћелије. Скандал неће остати без посљедица и ми ћемо доказати све што тврдимо, а осим тога још доста других ствари".

Париз, 27. јула. Према статистици коју износи један тршћански социјалистички лист, у Аустрији се налази сада ухапшено 128 посланика и то: 28 Чеха, 16 Хрвата, 20 Италијана, 30 Румуна, 8 Далматинаца, 22 Србина и 4 Јевреја.

Софија, 27. јула. За неколико дана отпочеће издавање новог дневног листа „Балкански Уговор", који ће радити на споразуму балканских народа у овим одлучним моментима за европске народе. Овај лист ће уређивати комитет у којему су познати журналисти и писци г. г. Т. Шопов, Д. Мишев и В. Т. Велчев.

Париз, 27. јула. „Будимпештански Глас" доноси да је у Угарској од 18. јуна до 5. јула било 366 случајева колере од којих 178 смртних. Епидемија се свуда шири.

Париз, 27. јула. Вијести из Берлина које су примили холандски листови, јављају, да се у парламентарним круговима говори о скором повлачењу г. Јагова, државног секретара за спољне послове. Ово повлачење доводи се у везу са открићима која је учинила белгијска Златна Књига у којој се говори о покушајима Њемачке да добије белгијски Конго преко г. Јагова. Ова открића учинила су ванредно неповољан утисак на неутралне земље.

Париз, 27. јула. „Келнске Новине" доносе допис једног пастира који у страшним потезима црта биједу њемачких радничких породица.

Атина, 27. јула. Овлаштени смо да опровргнемо вијест која је лажно пронесена у иностранству, као да је енглески војни аташе у Атини упутио позив грчким резервним официрима да ступе у енглеску војску која оперише у Дарданелима, и да им је обећао новчану награду, — као да је на то грчка влада уложила енергичан протест. Никада сличан позив није учињен и према томе грчка влада није ни могла никакав протест уложити. — Атинска Агенција.

Софија, 28. јула. О предстојећим бугарским маневрима сазнаје се да ће их извршити три дивизије и то: седма дивизија на простору Ћустендил Радомир-Самоков Џумаја; прва дивизија на простору Цариброд-Брезник-Софија-Орханова; шеста дивизија из простору Видин-Белоградчик-Враца. — Кр. Срп. Пресб.

Петроград, 28. јула. Избацили смо непријатеља из рејона између ријека Двине и Отекау.

Непријатељски напади на Ковно и на Осовац опбијени су.

Непријатељ продужава да жестоко напада дуж читавог фронта островског.

Јавља се о борбама заштитница на лијевој обали Вепржа.

Водили смо бојеве са успјехом да спријечимо непријатељско наступање на лијевој обали Буга.

Париз, 28. јула. Повод уласка у Варшаву принца Луитполда, једне холандске новине пишу:

„Очекујемо с нестрпљењем вијести о осталим подвизима које је извео баварски генерал принц Луитполд чије име раније није никад било помињато и који се сада на једном јавља као завојевач Варшаве. Вјероватно је да је он тек онда именован командантом армије кад је заузеће Варшаве већ било осигурано, и ради тога што се жељело да њемачке и аустријске трупе уђу у варош под командом једне личности краљевске крви."

Дневник

Одликован. Његово Величанство Краљ благоизволио је изванредног посланика и опуномоћеног министра Француске при нашем Двору Господина Деларош Вернеа одликовати медаљом за храброст. Господин Посланик савезничке и пријатељске нам Француске за све вријеме операција француског деташмана на Ловћену својим присуством међу храбрим француским војницима на Ловћену давао је примјер пожртвовања и љубави за савезничку Црну Гору и за узвишену мисао правде, која спаја Савезнике у овоме великоме рату.

Срдачно му честитамо ово високо одликовање.

Примљен у аудијенцију. Јуче је допутовао у пријестоницу г. Пренк Биб Дода, првак католичког становништва скадарске области. Данас је имао част бити примљен у аудијенцију од Његова Величанства Краља, којем је учинио подворење.

Народна солидарност. У потоњој свесци биоградског „Дјела" под овим натписом објављена је једна стручна расправа о правичној подјели терета ратнога стања. Силни поремећаји, непосредни и посредни — вели писац расправе — што их је рат изазвао, захтијевају јачу, добро смишљену и добро организовану акцију у духу друштвене солидарности, којом би се скинули са слабих и ратним посљедицама пригњечених плећа они терети, који треба да падају на цјелину. Он шириније изложивши мјере за сразмјерну подјелу личних и имовинских жртава, писац овако завршава: „Живот је врло скуп, све намирнице и све набавке су поскупиле са 50—100 од сто. Земљораднички сталеж ту скупоћу не осјећа, јер је она обухватила и све земаљске производе. Пољопривредник продаје своје производе 50—100 од сто скупље, па може скупље и да плати своје потребе. Исто важи и за трговачки и занатлијски сталеж. *Скупоћу сносе стварно радници и службеници државни и самоуправни.* Радници постепено увећавају своје намирнице и гледају, колико могу, да поправе свој положај, док су чиновници и други службеници немоћни да се тако спасу скупоће. Пред овим стањем ствари држава има двије дужности: *прво*, да свако вјештачко дизање цијена спречава, и то кривичном репресијом, а да предузме све мјере, да се она скупоћа отклони, која је резултат неповољне трговинско-саобраћајне организације наше; *друго*, да својим чиновницима одреди нарочити додатак на скупоћу, ону скупоћу, која се није могла сузбити и која је резултат недостатака одређених предмета и радних снага. Средства за ове додатке треба да пружи ратни порез. Ово питање о побољшању имовинског положаја чиновника и уопште државних службеника, ако се што прије и што правилније не ријеши, довешће у опасност функционисање цјелокупног државног организма. Држави пријети велика опасност од чиновништва, кад ово почне гледати гдје ће да прибави средства која су му, услед недовољности плате, потребна за живот. Повећање плата у облику додатка и увођење строге контроле чиновничког службеног рада, то су прве хитне и неодложне мјере, не ради рјешења чиновничког питања, већ ради спаса државе и њеног угледа. Те мјере захтијева и идеја народне солидарности, чија би примјена овдје значила, поред задовољења једног крупног државног интереса, и испуњење правде и правичности према државним службеницима". —

Кад је ово тешко питање, још више отежано ратним приликама, већ почело задавати озбиљну бригу најбољим јавним радницима и листовима у Србији, гдје су услови живота и сада повољнији него у нас, а да колику бригу задаје тек нама!

У књижари Ш. Г. Лаковића

(2,3) **У НИКШИЋУ**

могу се добити сва најновија издања из српске књижевности као: Савремене Библиотеке, Модерне Библиотеке и других издавача;

Све свеске брошура „Савремених Питања";

Разни српски политички дневни листови, као и књижевни лист „Дело";

Нова карта европског ратишта

од Ант. Лазића (вел. 65/80 см.) израђена у десет боја са преко 5000 назначених мјеста;

Caucase Empire Ottoman. — Карта руско-турског ратишта;

The Daily Telegraph War Map № 5. — Карта руско-њемачко-аустриског ратишта.

Маринковић: карта Балкан. Полуострва.

Има велику количину карте и куферата трговачког и канцеларијског формата.

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарије

Власник и одговорни уредник **Милан Павловић**

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ